

Işığın izinde

Contemporary İstanbul'un 20'nci edisyonuna özel dünyaca ünlü ışık sanatçısı Grimanesa Amorós, The Peninsula İstanbul'da "Passage" ve "Maritime" eserleriyle sanatseverlerle buluşuyor. Biz de bu heyecanlı buluşma öncesi başarılı sanatçı ile bir araya geldik.

Röportaj: Ceylan YENİACUN - ceylan.yeniacun@alem.com.tr

Işık sanatçısı Grimanesa Amorós için işlerindeki en önemli unsur izleyiciyi düşündürmek. "Işığın insanlar, mimari, çevre ve hatta kendileri arasında nasıl bağlar kurabileceğini araştırıyorum. Işık geçici bir şey; sevdiğim tarafı da sahip olunamaması. Ama insanları bir araya getirme gücüne sahip. Her ışık sekansı, her heykel; izleyici, mekân ve eser arasında bir denge yaratarak tek bir bütün haline geliyor."

Sanatınızı "bilinmeyen romantizmi" olarak tanımlıyorsunuz. İstanbul'da ürettiğiniz eserlerde buluşma nasıl hayat buluyor?

Genellikle ışık sekanslarım aracılığıyla. Bu süreci, mekânda fiziksel olarak var

olana kadar tamamlıyorum. Ortamı hissetmem, eserin mekânda nasıl nefes aldığına görmem gerekir. Ancak o zaman besteleme sürecine başlarım. Işığın her saniyesini, tıpkı nota nota yazılmış bir müzik gibi programlıyorum. Bu süreç tamamen sezgisel; ritim, sessizlik, duraklama ve enerjiden oluşuyor. Işıklar ilk kez yanıp eser hayat bulduğunda hissettiğim heyecan bambaşka oluyor. O anda artık bir eskiz ya da fikir olmaktan çıkıyor, izleyiciyle paylaşılacak bir deneyime dönüşüyor.

Sizin için ışık yalnızca bir araç değil, aynı zamanda bir dil. Sizce bu dil en güçlü anlarını ne zaman buluyor?

Hepimiz çok meşgulüz, sürekli hareket

halindeyiz. Ancak ışığın bizi durdurmak gibi olağanüstü bir gücü var. Bizi içine çekiyor, yoğun tempomuzdan uzaklaştırıyor ve sadece bir anlığına bile olsa düşünmeye, hissetmeye ve o ışığın bize aslında ne ifade ettiğini keşfetmeye davet ediyor.

Peru'dan New York'a uzanan yolculuğunuz kariyerinizi şekillendirdi. Bu kültürel çeşitlilik sanat pratiğinizi nasıl etkiledi?

Peru'nun kültürel mirası işime derin bir şekilde etki ediyor; özellikle de ışık ve mekânı heykelsi formlar aracılığıyla keşfetme biçimimde. Örneğin "UROS HOUSE" eserim, Titicaca Gölü'nde totora kamışlarından yapılmış yüzen

adalarda yaşayan Uros halkından ilham alıyor. Onların doğayla kurduğu bu özgün ilişki, malzemelere yaklaşımımı ve ışıkla yaratma sürecimi şekillendiriyor. Peru'nun ruhu, manzaraları, gelenekleri ve yenilenme döngüleri yaratıcı süreçlerimin merkezinde yer alıyor. Eserlerim, Peru kültürünün direncini tarih ve maneviyatı bir araya getirerek bugüne taşıyor. Heykellerimle kültür ve ışığın buluştuğu anlamlı mekânlar yaratmaya çalışıyorum. New York ise bambaşka bir ilham kaynağı. Sürekli hareket ve yoğunluk içinde, tutkuyla, azimle ve kararlılıkla hayallerin gerçeğe dönüşebileceğini öğretti bana. Yolum kolay değildi; özellikle sanat eğitimi almadığım için. Ancak New York bana inatçılığı, enerjisi ve kendi yolunu çizme cesaretini verdi. Şehrin farklı mimari stilleri ve cesur bireyselliği de perspektifimi şekillendirdi. Bugün hâlâ hem Peru hem de New York, sanatımı besleyen iki büyük ilham kaynağı.

Sanatınızda su, hareket ve geçiş gibi evrensel temalar öne çıkıyor. Sizce bu temalar farklı coğrafyalarda izleyicilerde aynı duyguyu mu uyandırıyor, yoksa kültüre göre değişiyor mu?

Bence sanat deneyimi kişisel bir yolculuk. Kimileri eserlerimdeki mühendisliğe hayran kalıyor, kimileri kavramsal boyutuna bağlanıyor, kimileri de ardındaki niyet üzerine düşünmeyi seviyor. Kültür elbette algıyı şekillendirebilir, ama sanat aynı zamanda bireysel olduğu kadar toplulukla paylaşılan bir deneyimdir.

Işık sanatının geleceğini nasıl görüyorsunuz?

Her seferinde tek bir eserle de olsa dünyayı aydınlatmaya devam eden, büyüyen bir ifade alanı olarak.

Işığı ya da teknolojiyi ifade aracı olarak kullanmak isteyen yeni kuşak sanatçılara ne tavsiye edersiniz?

Babamın bana söylediği gibi: "Grimanesa, çık dışarı ve bunu sen gerçekleştir." Eğer bir hayalın ya da vizyonun varsa, bunu kendin için hayata geçir. Zekân, iraden ve kararlılığınla, tabii ki sayısız çalışma saatini de ekleyerek, o hayali gerçeğe dönüştürebilirsin. Biz kendi olasılıklarımızı ve yollarımızı kendimiz yaratıyoruz.

İstanbul'daki serginizden sonra izleyicilerin zihinlerini nasıl bir iz bırakmak istersiniz?

Benim için tüm işlerimde en önemli unsur, izleyiciyi düşündürmek. Işığın insanlar, mimari, çevre ve hatta kendileri arasında nasıl bağlar kurabileceğini araştırıyorum. Işık geçici bir şey; sevdiğim tarafı da sahip olunamaması. Ama insanları bir araya getirme gücüne sahip. Her ışık sekansı, her heykel; izleyici, mekân ve eser arasında bir denge

"IŞIK GEÇİCİ BİR ŞEY, SEVDİĞİM TARAFI DA SAHİP OLUNAMAMASI. AMA İNSANLARI BİR ARAYA GETİRME GÜCÜNE SAHİP."

yaratarak tek bir bütün haline geliyor.

Contemporary İstanbul'un 20'nci yılında burada olmak sizin için ne ifade ediyor?

Son 20 yılda bu fuar, Doğu ile Batı arasında kültürel bir köprü kurarak İstanbul'u çağdaş sanatın küresel bir merkezi haline getirdi. Benim için İstanbul, her zaman kültürlerin, tarihlerin ve fikirlerin buluştuğu ilham verici bir şehir oldu. Bu yönü, ışığı, teknolojiyi

ve kültürel hafızayı bir araya getiren işlerimle de örtüşüyor. Bu özel yılda burada olmak yalnızca ışık heykellerimi sergilemek değil, aynı zamanda sanatın insanları buluşturan ve anlamlı diyaloglar başlatan gücünü kutlamak demek. 20'nci yıl, geleceğe bakmak için de bir fırsat. Bu proje, fuarın dönüşüm ve keşif geleceğini devam ettiren, izleyicilere hem kişisel hem de kolektif düzeyde yankı uyandıracak güzel bir deneyim sunuyor.